

Patriarker och profeter – Kapitel 58 - Profetskolorna

(645)58. Profetskolorna

Herren Självt ledde undervisningen hos israeliterna. Han sörjde inte bara för deras religiösa intressen, utan vadhelst, som angick deras andliga och fysiska välbefinnande, blev föremål för Hans omtanke och föll inom den gudomliga lagens gränser.

(645)Gud hade befallt hebréerna, att undervisa sina barn om Hans krav och berätta för dem om, hur Han behandlat deras fäder. Detta var en av föräldrarnas särskilda plikter, som inte kunde överlämnas till någon annan. Barnen skulle ta emot sin undervisning från en älskande far och mor och inte från en främlings läppar. Tankar på Gud skulle var förbundna med alla händelser i det dagliga livet. De skulle ofta i sina hem berätta om de mäktiga gärningar Gud hade utfört, när Han befriade Sitt folk, och hänvisa till löftena om den kommande Återlösaren, medan bruket av bilder och symboler skulle bidra till, att mer grundligt fästa de framställda lärdomarna i minnet. De stora sanningarna om Guds ledande försyn och om det tillkommande livet blev inpräglade i de ungas sinnen. De fick lära sig, att skåda Gud i naturen, såväl som i det uppenbarade ordet. Himmels stjärnor, markens träd och blommor, de

höga bergen, de porlande bäckarna – allt påminde om Skaparen. Den högtidliga offer- och gudstjänsten i helgedomen och profeternas tal var en uppenbarelse av Gud.

(645)En sådan undervisning erhöll Moses i sitt anspråkslösa hem i Goshen, Samuel av den trogna Hanna, David i hemmet på berget vid Betlehem och Daniel, innan han, genom fångenskapen, blev skild från sina fäders hem. Samma undervisning erhöll även Kristus under Sitt tidiga liv i Nasaret; och så blev gossen Timoteus från sin mormor Lois' och sin mor Eunikes läppar (Andra Timoteusbrevet 1:5; 3:15) undervisad om den Heliga Skrifts sanningar.

(646)Genom upprättandet av profetskolor, vidtog man ytterligare åtgärder för ungdomens undervisning. Om en ung person önskade, att grundligare inhämta Guds Ords sanningar och att erhålla vishet från höjden, för att bli lärare i Israel, var dessa skolor öppna för honom. Profetskolorna blev av Samuel grundade, för att hämma det vitt utbredda fördärvet, samt att ge de unga en uppfostran i moraliskt och andligt avseende och att främja nationens framskridande, genom att skaffa den gudfruktiga män, som var dugliga som ledare och rådgivare. För uppnå detta mål, samlade Samuel till sina skolor unga män, som var gudfruktiga, förståndiga

och fallna för studier; och dessa benämndes profeternas söner. Och när de meddelade sig med Gud samt studerade Hans Ord och verk, skänktes dem vishet ovanifrån som tillägg till deras medfödda, naturliga gåvor. Lärarna var väl bekanta med sanningen och hade umgåtts med Gud samt blivit delaktiga av Hans Ande. De ägde folkets förtroende och aktning, både på grund av sin lärdom och sin fromhet.

(646)Två av dessa skolor existerade på Samuels tid, en i Rama, där profeten bodde, och den andra i Kirjat-Jearim, där arken då var. Andra blev upprättade under senare tider.

(646)Eleverna i dessa skolor bekostade skolgången, genom att arbeta med jordbruk eller i något hantverk. Detta betraktades inte som något ovanligt eller förnedrande ibland Israels folk, utan, tvärt om, i fall barnen växte upp, utan att få lära sig något nyttigt arbete, stämplades detta som ett brott. Enligt Guds befallning, måste varje gosse lära sig ett yrke, även om han skulle utbildas till ett heligt ämbete. Många av religionslärarna underhöll sig genom sina händers arbete. Till och med så långt fram i tiden som i apostlarnas dagar blev Paulus och Aquila inte mindre aktade, då de förtjänade sitt uppehälle, genom att arbeta i sitt yrke som tältnakare.

(647)De viktigaste ämnena i dessa skolor var Guds lag tillika med de föreskrifter, som Moses erhöll, religionshistoria, religiös musik och poesi.

Undervisningsmetoden skilde sig märkbart från den, som följs i vår tids teologiska skolor, vid vilka många har mindre verklig kunskap om Gud och religionen, när de utexamineras, än de hade, när de skrevs in vid skolan. Huvudavsikten med allt studerande i dessa skolor i den gamla tiden var, att lära känna Guds vilja och människans plikt mot Honom. Man följde Jehovas spår i religionshistoriens protokoll och betraktade de stora sanningar, som avbilderna symboliserade, medan tron omfattade huvudföremålet för hela detta system – Guds Lamm, som skulle ta bort världens synd.

(647)Andaktsövningar blev uppmuntrade. De studerande blev inte bara undervisade om sin plikt att be, utan även om hur de skulle be, nalkas sin Skapare och visa tro på Honom samt hur de skulle uppfatta och lyda Hans Andes lärdomar. Helgade sinnen bar fram ur Guds förrådshus nytt och gammalt, och Guds Ande uppenbarade Sig i profetior och andliga sånger.

(647)Man använde musiken, för att tjäna ett heligt ändamål, för att fästa tankarna på det, som är rent, ädelt och upphöjande och för att i själen väcka kärlek och tacksamhet till Gud. Vilken olikhet framstår inte mellan

det gamla bruket och de ändamål, åt vilka musiken nu ofta ägnas! Hur många använder inte denna gåva, för att upphöja sig själva, i stället för att bruka den till Guds ära! Kärlek till musik förleder de oförsiktiga till, att delta med världens barn i nöjen, dit Gud har förbjudit Sina barn att gå. På det sättet blir det, som är till stor välsignelse, när det brukas, ett av de verksammaste medel, genom vilka Satan förleder människan till, att försumma sin plikt och begrundandet av eviga ting.

(648)Musiken utgör en del av Guds tillbedjan i de himmelska salarna, och vi borde söka, att i våra lovsånger så mycket som möjligt efterlikna harmonin i den himmelska kören. En lämplig övning av rösten är en viktig del av uppfostran, och den bör inte försummas. Sången, i förening med gudstjänsten, är lika mycket en andaktsövning som bönen; men sångens andemening måste kännas i hjärtat, för att man skall kunna ge den ett uttryck.

(648)Vilken stor skillnad visar sig inte mellan de skolor, i vilka Guds profeter undervisade, och nutidens läroanstalter! Hur få skolor det finns, vilka inte styrs enligt världens grundsatser och bruk! En beklaglig brist på lämplig återhållsamhet och tukt råder; den för handen varande okunnigheten hos ett folk, som bekänner sig vara kristet, är oroväckande. Ett ytligt tal,

som ej är annat än känslorjoller, får gälla för undervisning i sedelära och religion. Guds rättvisa och barmhärtighet, ett heligt livs skönhet, en redlig vandels säkra belöning, syndens nedriga beskaffenhet och dess förskräckliga följder framhålls inte för de unga. Dåliga kamrater leder dem in på brottets, utsvävningens och tygellöshetens vägar.

(648)Kan inte vår tids uppfostrare finna något nyttigt och efterföljansvärt i de gamla hebréernas skolor? Den, som skapat människan, har sört för hennes utveckling till kropp, ande och själ; därför beror verklig framgång i uppfostran på den trohet, med vilken människan utför Skaparens plan.

(648)Undervisningens egentliga ändamål är, att återupprätta Guds bild i själen. Gud skapade människan efter Sin egen bild och begåvade henne med ädla egenskaper; alla hennes själs- och kroppskrafter var i harmoni. Men syndafallet och dess följder har fördärvat dessa gåvor, synden har nästan utplånat Guds bild hos människan. Frälsningsplanen lades och en provningstid beviljades människan, för att återupprätta denna bild hos henne. Att åter försätta henne i det fullkomliga tillstånd, som hon var i, när hon kom från Skaparens händer, är livets egentliga och viktigaste ändamål. Vid ungdomens undervisning åligger det föräldrar och

lärare, att verka i harmoni med Guds avsikt; och när de gör detta, blir de "Guds medhjälpare". Första Korintierbrevet 3:9.

(649)Alla de olika kropps- och själskrafter, som människor äger, har getts av Gud, och de bör användas så, att de blir till största möjliga nytta. Men denna utveckling får ej bli självisk och egennyttig; ty Guds karaktär, vars avbild skall framstå i oss, yttrar sig i välgärningar och kärlek. Varje förmåga och egenskap, som Skaparen har skänkt oss, bör användas till Hans ära och till våra medmänniskors förbättring; och i denna sysselsättning finner den sin renaste, ädlaste och lyckligaste utövning.

(649)Om man ägnade denna grundsats den uppmärksamhet, som dess betydelse fordrar, skulle en grundlig förändring äga rum i några av de allmänna uppfostringsmetoderna. I stället för att vädja till stolthet och självisk äregirighet och därigenom framkalla tävlan, skulle lärarna bemöda sig om, att uppväcka kärlek till rättfärdighet, sanning och skönhet samt att uppmuntra begär efter värdighet. Studenten skulle söka, att utveckla de själsgåvor, som Gud givit honom, fast inte för att överträffa andra, utan för att verkställa Skaparens avsikt och bli lik Honom. I stället för att bli hänvisad till jordiska mönster, eller känna begär efter

självupphöjelse, som i sig själv hämmar utveckling och förringar, skulle själen ledas till Skaparen, för att lära känna och likna Honom.

(649)Att frukta Herren är början till visheten, *att känna den Helige* är insikt. Ordspråksboken 9:10.

Karaktärsbildning är vårt livs viktigaste mål, och kunskapen om Gud är grunden till all sann uppfostran. Lärarens verksamhet bör syfta till, att meddela denna kunskap och till att bilda karaktären i överensstämmelse med Guds likhet. Guds karaktär återspeglas i Hans lag; därför säger psalmisten: alla dina bud är rättfärdiga, och: Av dina befallningar får jag förstånd. Psaltaren 119:172, 104. Gud har uppenbarat Sig för oss i Sitt ord och i Sina skapade verk, så att vi får kunskap om Gud genom Skriften och naturens bok.

(650)Man vet, att sinnet gradvis lämpar sig efter de ämnen, som ständigt framhålls för det. Om det är sysselsatt med endast vardagliga saker, blir det inskränkt och försvagat. Om man ej brukar det till, att reda ut svåra frågor, kommer det efter en tid att förlora nästan all förmåga att utveckla sig. Och det finns inget bättre uppfostringsmedel, än Bibeln. I Guds Ord finner själen ämnen för det djupaste begrundande, den mest upphöjda längtan. Bibeln är den mest lärorika historia, som människorna äger. Den utgick från den eviga

sanningens friska källa, och en högre makt har bevarat dess renhet under alla tider. Det ger oss ljus över den avlägsna forntiden, i vilken den mänskliga forskningen fåfängt sökt att tränga in. Guds Ord uppenbarar för oss, vilken makt har grundat Jorden och spänt ut himlen. Endast det innehåller en historia om vårt släkte, som är opartisk och obefläckad av mänsklig fördom eller stolthet. I det finns antecknade striderna, nederlagen och segrarna för de mest framstående människor, som levat i världen. I det är de stora frågorna om vår plikt och bestämmelse förklarade. Förhänget, som skiljer den synliga från den osynliga världen, dras undan, och vi skådar kampen mellan det godas och det ondas stridskrafter från den tid, när synden först visade sig, till dess rättfärdigheten och sanningen slutligen segrar; och allt är en uppenbarelse av Guds karaktär. När studenten vördnadsfullt betraktar de sanningar, som framställs i Hans Ord, kommer han i förbindelse med den Oändlige. En sådan forskning kommer inte bara att förbättra och förädla karaktären, utan även att utveckla och stärka själskrafterna.

(650)Den undervisning, som Bibeln innehåller, har ett viktigt inflytande på människans framgång i alla livets förhållanden. Den förklarar de grundsatser, på vilka nationens välfärd beror – grundsatser, som angår samhällets utveckling och utgör familjens skydd, och

utan vilka ingen kan bli nyttig, lycklig eller skaffa sig aktning i detta liv, eller hoppas på, att erhålla det tillkommande, eviga livet. Det finns ingen ställning i livet, ingen form av mänsklig erfarenhet, till vilken undervisningen i Bibeln inte är en väsentlig förberedelse. De, som granskar och lyder Guds Ord, får ett större och verksammare förstånd, än det mest enträgna studerande av alla ämnen, som innefattas i den mänskliga filosofin, kan skänka dem. De vinner en stark och fast karaktär, klar fattningsförmåga och skarpsinnighet; de ärar Gud och blir till en välsignelse för världen.

(651)Vi får även kunskap om Gud, genom att studera vetenskaperna. Den verkliga vetenskapen är blott en tolkning av Guds handskrift i den materiella världen. Vetenskapen framställer genom sin forskning inget annat, än nya bevis på Guds vishet och makt. Både naturens bok och det skrivna Ordet ger oss kännedom om Gud – när de uppfattas – genom att lära oss något om de visa och välgörande lagar, som Han verkar genom.

(651)Den studerande bör lära sig, att skåda Gud i skapelsens alla verk; och lärare bör följa den Store Lärarens exempel, som genom att hämta bilder från välkända naturscenerier förenklade Sina lärdomar och

inpräglade dem djupare i Sina åhörarens sinnen. Fåglarna, som sjunger i de lövrika grenarna, blommorna i dalen, de höga träden, den fruktbara jorden, den växande säden, den torra jordmånen, den nedgående Solen, som förgyller himmelen med sina strålar – allt brukades som medel vid undervisningen. Han förenade Skaparens synliga verk med de livets ord, som Han talade, så att när helst Hans åhörarens blickar föll på dessa ting, skulle deras tankar riktas på de lärdomar av sanning, som Han hade knutit till dem.

(651) Gudomen, som är uppenbarad i det skrivna Ordet, har satt Sin prägel på de höga bergen, de fruktbara dalarna, det vida, djupa världshavet. Föremålen i naturen påminner människan om hennes Skapares kärlek. Han har förenat oss med Sig Själv, genom att i himlen och på Jorden ge otaliga tecken på Sin kärlek och omsorg. Denna värld är inte helt och hållet sorg och elände. "Gud är kärlek" står skrivet på varje öppnande knopp, på varje blomkalk och på varje grässtrå. Trots att Jorden på grund av syndens förbannelse frambringar törnen och tistlar, finns likväl blommor på tistlarna och törnen döljs av rosor. Allting i naturen vittnar om vår Guds ömma, faderliga omvårdnad och Hans önskan, att göra Sina barn lyckliga. Hans förbud och föreskrifter är inte bara till för, att visa Hans myndighet, utan Han har Sina barns välbefinnande i sikte i allt, vad Han gör. Han

fordrar inte, att de skall överge något, som är bra för dem att behålla.

(652)Den åsikt, som råder hos några klasser i samhället, att religionen inte skulle främja hälsan eller lyckan i detta liv, är en av de mest skadliga villfarelser, som finns. Skriften säger: "Gudsfruktan ger människan liv, hon får vila mätt, skonad från olyckor."

Ordspråksboken 19:23. "Är du en som älskar livet och vill se många lyckliga år? Bevara då din tunga från ont och dina läppar från falska ord. Sky det onda och gör det goda, sträva efter att hålla fred." Psaltaren 34:13-15. Vishetens ord "ger liv åt den som finner dem och läkedom åt hela hans kropp." Ordspråksboken 4:22.

(652)Den sanna religionen bringar människan i samklang med Guds fysiska, andliga och moraliska lagar. Den lär oss självbehärskning, fridfullhet och återhållsamhet. Religionen förädlar sinnet, förfinar smaken och helgar omdömesförmågan. Den gör själen delaktig av himmelens renhet. Tro på Guds kärlek och ledande försyn lättar ängslans och bekymrets bördor; den fyller hjärtat med glädje och förnöjsamhet i den högsta eller lägsta ställning. Religionen bidrar omedelbart till, att stärka hälsan, förlänga livet och att föröka vår njutning av alla dess välsignelser. Den öppnar för själen en källa till lycka, som aldrig sinar. O,

att alla, som inte har valt, att tjäna Kristus, kunde fatta, att Han har något mycket bättre att erbjuda dem, än det, som de själva eftersträvar! Människan gör sin egen själ den största skada och orättvisa, när hon tänker och handlar i strid med Guds vilja. Hon kan inte finna någon verklig glädje på den stig, som Han – vilken vet, vad som är bäst för Sina skapade varelser – har förbjudit henne att beträda. Överträdelsens väg leder till elände och undergång; men vishetens "vägar är ljuvliga att gå, alla hennes stigar är trygga." Ordspråksboken 3:17.

(653)Man skall finna det fördelaktigt, att studera de fysiska såväl som de religiösa ämnen, i vilka man undervisade vid hebréernas skolor. Man uppskattar inte värdet av en sådan undervisning, som man bör. Sinnet och kroppen är nära förenade med varandra, och för att kunna uppnå den högsta grad av sedlig och andlig utveckling, måste man iaktta de lagar, som behärskar vår fysiska tillvaro. Både de andliga och fysiska krafterna måste övas och utbildas, för att man skall kunna uppnå en stark och väl utvecklad karaktär. Vilket läroämne kan vara viktigare för unga personer, än det, som handlar om denna underbara kropp, vilken Gud har anförtrott åt oss, och om lagarna, genom vilka dess hälsa kan bibehållas?

(653)Varje ung person bör även nu undervisas om det praktiska livets skyldigheter, såsom skedde med israeliterna fordomdags. Envar bör inhämta kunskap om något praktiskt arbete, genom vilket han, vid behov, kan tjäna sitt uppehälle. Detta är nödvändigt, inte bara som ett skydd mot livets växlingar, utan även på grund av dess inflytande på den fysiska, andliga och sedliga utvecklingen. Även om det vore säkert, att man aldrig behövde arbeta i ett praktiskt yrke, för att tjäna sitt uppehälle, borde han likväl lära sig att arbeta. Utan kroppsansträngning, kan ingen erhålla en god hälsa och kraftig fysisk utveckling; och den disciplin man lär sig genom ett väl ordnat arbete, är inte mindre väsentlig för erhållandet av ett kraftigt och verksamt förstånd samt en ädel karaktär.

(654)Varje student bör ägna en del av dagen åt kroppsarbete, för att vänja sig vid detta och uppmuntra en anda av självständighet. På samma gång bevaras personen för många onda och förnedrande seder och bruk, som så ofta följer på sysslolöshet. Och allt detta står i överensstämmelse med uppfostrans ursprungliga ändamål; ty genom att uppmuntra verksamhet, flit och renhet, kommer vi i harmoni med Skaparen.

(654)Uppllys de unga om meningen med deras liv, nämligen att ära Gud och bli till välsignelse för sina

medmänniskor. Låt dem få kunskap om den kärlek, som deras himmelske Fader har visat för dem, och det underbara öde, för vilket detta livs skola skall bereda dem – den värdighet och ära, till vilka de är kallade, nämligen att bli Guds söner. Då kommer många tusen med förakt och avsky att vända sig från de låga och förnedrande målsättningar och värdelösa njutningar, som hittills har upptagit deras tankar. De kommer att lära sig, att hata synden och fly den, inte endast på grund av hopp om belöning eller av fruktan för straff, utan för dess egen vederstygglighets skull. Synden skulle annars förnedra deras av Gud givna förmågor och befläcka deras goda karaktär.

(654)Men Gud önskar inte, att de unga därför skall vara mindre strävsamma. De karaktärsdrag, som skaffar en person framgång och aktning ibland människor – begäret efter något bättre, som ej kan undertryckas, den fasta viljan, det kraftiga strävandet, uthålligheten – får inte utplånas. De skall, genom Guds nåd, riktas mot föremål, som är så mycket högre än själviska och timliga intressen, som himmelen är högre, än Jorden. Och den uppfostran, som börjar i detta liv, kommer att fortsättas i det tillkommande. Dag efter dag skall Guds underbara verk, bevisen på Hans vishet och förmåga att skapa och uppehålla världsalltet, samt den stora hemligheten med kärlek och vishet i återlösningensplanen

framstå för sinnet i en ny skönhet. "[V]ad inget öga sett och inget öra hört och ingen människa anat, det som Gud har berett åt dem som älskar honom." Första Korintierbrevet 2:9. Vi kan även i detta liv uppfånga skymtar av Hans närvaro och glädja oss i Hans umgänge; men fullheten av himmelens glädje och välsignelse skall njutas i det tillkommande livet. Evigheten allena kan uppenbara det härliga öde, som människan kan uppnå, efter att hon åter blivit Guds avbild.